

GEMEENTE FERWERDERADIEL

BELEIDS- EN UITVOERINGSPLAN WMO

2008-2011

INDEX BELEIDS- EN UITVOERINGSPLAN WMO

1	Inleiding	3
2	Informatie- en adviesfunctie - invoeren functie van Omtinker.....	4
3	Mantelzorg	6
3.1	Opmerkingen vooraf	
3.2	Maatregelen	6
3.3	Conclusie	8
4	Vrijwilligerswerk.....	9
4.1	Maatregelen op gemeentelijk niveau	9
4.2	Maatregelen regionaal diensten aanbod.	12
5	Financiën	15
5.1	Kosten.....	15
5.2	Dekking	16

1 INLEIDING

Met de invoering van de WMO per 1 januari 2007 hebben gemeenten nog nadrukkelijker een verantwoordelijkheid gekregen voor kwetsbare burgers. De WMO kent als belangrijkste uitgangspunt 'meedoen'; gemeenten hebben de taak om dit te organiseren en te ondersteunen.

De WMO kent een negental prestatievelden. Een aantal van deze prestatievelden wordt, hoewel deze wel onder de verantwoordelijkheid van de gemeente vallen, uitgevoerd door derden, bijv. de Dienst Sozawe Noardwest Fryslân of door een centrumgemeente (gemeente Leeuwarden).

De inwerkingtreding van de WMO biedt een goede gelegenheid om op concrete aspecten actie te ondernemen op de wettelijke uitgangspunten. De wet bevat vier uitgangspunten:

- Iedereen doet mee (brede maatschappelijke participatie)
- Een civil society (eigen verantwoordelijkheid en onderlinge solidariteit)
- Minder behoefte aan zorg (preventie is beter dan genezen)
- Korte lijnen (ondersteuning dichtbij burgers).

In dit plan gaan wij specifiek in op welke wijze we de diverse beleidsvelden kunnen 'verknopen' en daarmee uitvoering willen geven aan de wettelijke uitgangspunten. Belangrijk aspect is daarbij de informatie-, advies- en ondersteuningsfunctie. Om die reden wordt in dit plan ook ingegaan op de wijze waarop de verdere invulling van het (plus-)loket ondersteunend kan zijn voor de realisatie van doelstellingen binnen genoemde beleidsvelden.

In dit document gaan wij summier in op de inhoud van de diverse prestatievelden. Wij vinden namelijk dat wij niet in herhalingen moeten vervallen. Integendeel, wij moeten aan de slag met de uitgangspunten van de WMO! In vele publicaties kan volop inhoudelijke informatie worden verkregen over de prestatievelden. Daarom hebben wij voor een praktische werkwijze gekozen in de vorm van een praktisch uitvoeringsplan, wat ook het beleidsplan is voor de jaren 2008-2011.

Vooraf willen wij nog het volgende opmerken. Uit oriënterend overleg dat wij hebben gevoerd is ons gebleken dat de suggestie om een vorm van opbouwwerk te introduceren niet een echt warm onthaal kreeg. Wij hebben hiervan dan ook afgezien, mede omdat de verantwoordelijkheden onduidelijk komen te liggen en er een onduidelijke structuur ontstaat. Ook liggen argumenten van financiële aard aan dit gewijzigd inzicht ten grondslag.

2 **INFORMATIE- EN ADVIESFUNCTIE - INVOEREN FUNCTIE VAN OMTINKER**

In Fryslân zijn enkele gemeenten die al enige ervaring hebben met het aanstellen van een functionaris als 'omtinker'. Een functionaris die binnen de dorpen zelf vraag en aanbod van de informele zorg (denk aan oppas, ziekenhuisvervoer, kleine reparaties) bij elkaar brengt. Daarnaast kan een dorpsomtinker zich ook bewegen op het kruispunt tussen vrijwillige ondersteuning en mantelzorg enerzijds en anderzijds de professionele hulp en zorg. Hij/zij moet mede kunnen regelen welke type ondersteuning het best past bij die burger, in de regel als aanvulling op de professionele geïndiceerde zorg of zelfs ter voorkoming hiervan. Verder is de "omtinker", in het kader van de informatie- en adviesfunctie, te beschouwen als het ambulante WMO-loket. Dat loket wordt daardoor opgeschaald tot een WMOplus-loket. Met de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid worden gesprekken gevoerd om te komen tot een 'brede' taakomschrijving van de 'omtinker', waardoor een integrale aanpak mogelijk wordt.

Als uitgangspunt geldt hierbij dat lichtere vormen van hulp zoals ontmoeting, deelname aan activiteiten (verenigingsleven etc.), contact (van tijd tot tijd een praatje), boodschappen, kleine reparaties, zoveel mogelijk door de lokale gemeenschap worden ingevuld. Dit zijn zaken die niet direct bij indicatie recht op zorg geven, maar die wel degelijk het welzijn van de burger beïnvloeden en dus indirect ook de behoefte aan professionele zorg. De omtinker zal uiteindelijk een stevige positie binnen de dorpen moeten veroveren om daadwerkelijk de 'ogen en oren' van de dorpen te worden. Daartoe kunnen de diverse Dorpsbelangen de omtinkers adviseren en kunnen de omtinkers hierop terug vallen. Dit veronderstelt dat de diverse Dorpsbelangen naast zicht op de wensen en ambities binnen hun dorp op het gebied van de fysieke infrastructuur ook goed op de hoogte zijn van (mogelijke) knelpunten op het gebied van de sociale infrastructuur.

De omtinker zal fysiek gehuisvest kunnen worden binnen de diverse mfc's dan wel dorpshuizen. Op deze wijze is de herkenbaarheid en de bereikbaarheid van de omtinker maximaal geborgd en kan deze daadwerkelijk de spil zijn binnen het dorp op het gebied van wonen, welzijn en zorg.

De gemeente financiert een (parttime)functionaris dorpsomtinker. Afhankelijk van de grootte van het dorp kan het aantal uren binnen het dienstverband naar verhouding kunnen worden ingezet. De financiering van de dorpsomtinker zal deels moeten worden opgebracht uit de leefbaarheidsgelden van de WMO, maar in de toekomst ook uit eventuele besparing op professionele zorg of indicering, betrokkenheid woningbouwvereniging en een kleine eigen bijdrage.

Met de zorgorganisaties die professionele ondersteuning bieden in onze gemeente wordt afgesproken dat men verplicht de hulpinzet regelt in nauw overleg met de dorpsomtinker, zodat gekeken kan worden of er aanvullende informele zorg nodig is. Het gaat er vooral om de mogelijkheden die er al zijn beter te benutten en het vervolgens zo te organiseren dat ook iemand die een (kleine) bijdrage wil geven aan de leefbaarheid in het eigen dorp daartoe in de gelegenheid wordt gesteld.

Dat elk dorp zijn eigen formule van het thema "de doarpsomtinker" op zijn eigen tijd ontwikkelt, moet geen probleem zijn. De algemene uitgangspunten zijn gelijk. Op deze wijze ontwikkelt de civil society, beter gezegd de gemeenschapszin, zich van onderen af.

In de vergadering van de Raadscommissie van donderdag 27 september jl. werd duidelijk dat grote waarde werd gehecht aan een dergelijke functie. In totaal denken wij aan een functieomvang van 24 uur. Voor de 5 grotere dorpen binnen onze gemeente 4 uur en 4 uur flexibel in te zetten (waaronder overleg met diverse belangengroeperingen, beleidsafstemming en overige indirecte en administratieve werkzaamheden). Voor de 4 kleinere dorpen kan een spreekuur worden georganiseerd, bijvoorbeeld op afspraak.

3 MANTELZORG

3.1 Opmerking vooraf

De gemeentebrede visie is geënt op een faciliterende en ondersteunende rol. Concreet betekent dit dat uitvoering en coördinatie van de werkzaamheden inzake de mantelzorg primair vanuit de instellingen uit het maatschappelijk middenveld wordt gedaan, en de gemeente voorwaardenscheppend is. De gemeente geeft de doelstellingen aan, alsmede de budgettaire kaders.

3.2 Maatregelen

Dit willen we concreet gaan maken via de volgende maatregelen:

Informatie en advies

Mantelzorgers zijn beter op de hoogte van de ondersteuningsmogelijkheden.

- In het Wmo-loket wordt alle informatie verzameld over verschillende vormen van mantelzorg en het ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers in de gemeente Ferwerderadiel en regio.
- In het Wmo-loket is ook informatie aanwezig over alle mogelijke regelgeving die van belang kan zijn voor mantelzorgers (zorgverlof, pgb, levensloop regelingen, fiscale mogelijkheden).
- in het Wmo-loket zullen mantelzorgers actief worden gewezen op de ondersteuning die de werkgroep mantelzorg hen kan bieden.
- De samenwerking tussen professionele en informele zorgorganisaties wordt gestimuleerd en gefaciliteerd;
- Kinderen en jongeren tot rond de 20 jaar worden via het project Fawaka bereikt. Dit project richt zich op alle jongeren die thuis voor iemand (helpen) zorgen. Het doel is om meer aandacht, erkenning en herkenning te krijgen voor jonge mantelzorgers in Friesland bij jongeren en ouders, scholen, de gezondheidszorg en hulpverleners. Fawaka zoekt naar manieren om de positie van jonge mantelzorgers en hun ondersteuningsaanbod te verbeteren. Stimuleren tot actieve doorverwijzing door iedere betrokken organisatie, zowel in de formele als in de informele zorg, die in contact staat met deze kinderen en jongeren, is daarbij van belang.

Emotionele steun

Er blijft voldoende en passend aanbod op het gebied van emotionele ondersteuning.

- Het huidige voorzieningenniveau wordt gehandhaafd. Organisaties hebben zelf het beste zicht op de behoeften van de mantelzorgers en passen hun activiteiten daarop aan.
- Er wordt een jaarlijks budget voor de werkgroep mantelzorg in de begroting opgenomen, gericht op mantelzorgers uit de hele gemeente.
- Lokale initiatieven voor ondersteuning gericht op specifieke doelgroepen, worden zo mogelijk gesubsidieerd (denk aan initiatieven voor werkende of jonge mantelzorgers, partners van dementerenden of mensen met een psychiatrische beperking).

Praktische steun en respijtzorg

Er blijft voldoende en passend aanbod op het gebied van praktische ondersteuning en respijtzorg.

- Er zijn voldoende vrijwilligers om aan de hulpvragen te kunnen voldoen. Professionele respijtzorg, op grond van een indicatie van het CIZ in geval van ondersteunende begeleiding, zoals momenteel onder meer aangeboden in Foswert, is en blijft een reële mogelijkheid voor mantelzorgers om de zorg tijdelijk uit handen te geven.
- Eind 2008 wordt de indicatiestelling voor het hulp bij het huishouden geëvalueerd. Hierbij wordt het protocol gebruikelijke zorg in overleg met de Dienst eveneens geëvalueerd met het oog op de positie van de mantelzorger en zonodig aangepast;
- de werkgroep mantelzorg, bestaande uit vrijwilligers, zal nog meer (professioneel) worden ondersteund. Zo is een professional nodig ten behoeve van individuele mantelzorgers die voor steun een beroep willen doen op het lokale steunpunt. Dat kan niet door vrijwilligers worden afgewikkeld. Landelijk worden daartoe vanuit Mezzo zogenaamde kwaliteitscriteria gehanteerd. Men gaat uit van professionele ondersteuning van een steunpunt mantelzorg en vrijwilligerswerk door een beroepskracht op HBO-niveau. Wij willen deze ondersteuning organiseren in Middelseeverband;
- voornoemde functionaris kan ook ons signaleringsnetwerk, te weten het Platform Thuishulp en Mantelzorg, voortaan organiseren. Ook het Wmo-loket zou in dit Platform (bij voorkeur twee keer per jaar te houden) een plek moeten krijgen om te stimuleren tot afstemming en het goed benutten van de mogelijkheden van vrijwillige thuishulp en van vrijwilligers van kerken als aanvulling op de professionele zorg.
- inzake respijtzorg zal worden onderzocht of de bestaande faciliteiten, vooral bij Foswert in Ferwert, uitgebreid zou moeten en kunnen worden met de inzet van de vrijwilligersorganisatie Stand-by, een organisatie die de mantelzorger op gezette tijden kan vervangen. De uitvoerende ondersteuning van Stand-by NOFriesland ligt sinds 2007 bij Stichting Welzijn Het Bolwerk te Dokkum.

Materiele en financiële zorg

Mantelzorgers zijn op de hoogte van de mogelijkheden op het gebied van individuele voorzieningen en financiële mogelijkheden.

- Zie: informatie en advies

Arbeid en zorg

Werkende mantelzorgers worden ondersteund met hun regeltaken.

- Werkende mantelzorgers kunnen worden ondersteund doordat zij ofwel gebruik kunnen maken van bestaande verlofregelingen (zie 5.2) of dat zij ondersteund worden met hun taken. Dit zal vooral via het vrijwilligerswerk georganiseerd moeten worden.
- Voor de complexere regeltaken, bijvoorbeeld bij het vinden van de juiste (medische) hulpmiddelen, kunnen mantelzorgers een WMO-consulent inschakelen. Voor eenvoudige regeltaken is er informatie over regelingen beschikbaar bij het Wmo-loket.

3.3 Conclusie

De concrete uitwerking van bovenstaande beleidsspeerpunten zal in de komende periode in overleg met de betrokken instanties uit het veld gebeuren. Duidelijk is geworden dat samenwerking en netwerken van groot belang zijn voor een adequate ondersteuning van mantelzorgers. Ook is het belangrijk dat alle informatie voor mantelzorgers op één plek te vinden is. Verder is het belangrijk om de organisaties in staat te stellen hun huidige (goede) werk voort te zetten. Een goed vrijwilligersbeleid is daarbij een voorwaarde; verreweg het meeste werk op het gebied van mantelzorgondersteuning wordt namelijk verricht door vrijwilligers.

Wij achten het noodzakelijk om mantelzorgers en vrijwilligers in de mantelzorg op professionele wijze te ondersteunen. Wij stellen dan ook voor om een coördinator mantelzorg in te zetten die als een soort consulent mantelzorgers en vrijwilligers in de mantelzorg kan bijstaan. Tevens kan deze functionaris de werkgroep mantelzorg de nodige ondersteuning bieden. Zo mogelijk kan de functie worden gecombineerd met een vrijwilligerscoördinator en verder zal worden gepoogd deze ondersteuning gezamenlijk in Middelseeverband te realiseren. Vooreerst wordt voor beide functies een budget gereserveerd voor inzet gedurende 12 uren per week.

4 VRIJWILLIGERSWERK

4.1 Maatregelen op gemeentelijk niveau

Inventarisatie huidige knelpunten

Hier wordt onder verstaan het als eerste in beeld krijgen van het reilen en zeilen van de vrijwillige inzet in onze gemeente. Dit kan via een gericht onderzoek bij bijvoorbeeld vrijwilligersorganisaties of via het organiseren van een themabijeenkomst met vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties. Het inventariseren van knelpunten is zinvol omdat daardoor beter valt in te schatten wat het vrijwilligersveld nodig heeft. Ook wordt daardoor duidelijk waar kansen liggen voor bijvoorbeeld sociale activering. Naast een dergelijke uit te voeren meting en inventarisatie blijft uiteraard een goed netwerk en nauwe contacten met de vrijwilligersorganisaties zelf, voor onze gemeente een belangrijke informatiebron.

Belangrijk aandachtspunt is dat het eigen initiatief gestimuleerd (beloond) moet blijven en dat het contact met het werkveld goed wordt onderhouden. De gemeente moet op de hoogte zijn van wat er leeft in het veld en dit evalueren. Zo kan ook in de gaten worden gehouden of verwachtingen van resultaten van vrijwilligerswerk niet onhaalbaar worden.

Inventarisatie gewenste ondersteuning

Het is zinvol na te gaan hoe het vrijwilligersveld de huidige situatie ervaart. Waarderen ze de vrijheid of missen ze - op onderdelen - ondersteuning? Daarnaast verdient het aanbeveling om te onderzoeken of er bepaalde maatschappelijke vraagstukken of problemen zijn waaraan het vrijwilligersveld mogelijk een bijdrage kan of wil leveren.

Nagaan beperking regelgeving

Maak het vrijwilligersorganisaties niet moeilijker dan nodig is. Daarom is het goed te kijken of de regelgeving voor vrijwilligersorganisaties vanuit de gemeente te vereenvoudigen is. Dit uiteraard in nauw overleg met die organisaties zelf. Wat hebben zij nodig om goed te kunnen blijven functioneren? Op welke punten behoeft de ondersteuning verbetering? Frequent contact met vrijwilligersorganisaties zorgt er niet alleen voor dat de gemeente op de hoogte blijft van hun wensen en behoeften, maar is ook een manier om als gemeente te tonen dat het vrijwilligersveld serieus wordt genomen en gewaardeerd. Ook kan gekeken worden naar een mogelijke vereenvoudiging van de voorwaarden voor het verkrijgen van een evenementenvergunning.

Incidentele beloning vrijwilligers

Vrijwilligers zijn primair vanuit een sociale betrokkenheid en verantwoordelijkheidsgevoel vrijwilliger; ook zoeken ze mogelijkheden voor individuele ontplooiing. Het al dan niet gedeeltelijk betalen van vrijwilligers is in dit opzicht niet aan te bevelen. Wel kan jaarlijks een vrijwilligersdag worden georganiseerd, waarop vrijwilligers in het zonnetje worden gezet. Onze gemeente heeft in dit opzicht inmiddels een initiatief genomen inzake 'vul je vak', waarbij in samenwerking met 5 gemeenten in totaal 600 vrijwilligers in staat werden gesteld een wedstrijd van SC Heerenveen te bezoeken. Ook kunnen vrijwilligers op andere wijze in het zonnetje worden gezet, bijvoorbeeld via vrijkaarten voor deelname aan of bezoeken van bepaalde activiteiten.

Vrijwilligerscoördinator

Wij stellen voor om in Middelsee-verband een vrijwilligerscoördinator te benoemen voor in totaal 16 uren per week voor de 4 gemeenten gezamenlijk. Deze coördinator zou bij voorkeur via Stichting Welzijn Middelsee kunnen worden betrokken. Een vrijwilligerscoördinator heeft tot doel de bestaande en te ontwikkelen netwerken bijeen te brengen en door middel van professionele ondersteuning ook effectief te maken. Dit kan door de gemeente geïnitieerd worden en tegelijkertijd ook door de burger en zijn sociale verbanden.: De vrijwilligerscoördinator zorgt verder voor professionele ondersteuning van vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties.

Belangrijke activiteiten van een Vrijwilligerscoördinator kunnen in dat kader onder meer zijn:

- inventariseren huidige knelpunten en gewenste ondersteuning
- inspelen op knelpunten in zowel vraag als aanbod, bijvoorbeeld door het beheren van een vrijwilligerspool c.q. vacaturebank (zie verder);
- ondersteunen professionalisering vrijwilligersbeleid bij instellingen door bijvoorbeeld het ontwikkelen van een passend cursusaanbod (deskundigheidsbevordering) en ondersteunen bij het professionaliseren van personeelsbeleid;
- het beheer van een website (inclusief vacaturebank);
- bezoeken van vrijwilligersorganisaties;
- creëren van netwerken tussen lokale en bovenlokale instellingen en vrijwilligersorganisaties;
- stimuleren maatschappelijke stage (zie verder).
- advisering van het gemeentebestuur.

Vrijwilligersvacaturebank

Tijdens de raadsvergadering van 1 november 2007 is door de CDA-fractie een motie ingediend. In deze motie verzoekt de CDA-fractie het college een onderzoek te doen naar de mogelijkheden om in Ferwerderadiel op korte termijn een vrijwilligersvacaturebank op te zetten. De motie, die door de andere fracties werd ondersteund, is aangenomen. Belangrijk bij deze vrijwilligersvacaturebank is dat vraag als aanbod inzake het vrijwilligerswerk bij elkaar komt. Daartoe is een goede verbinding tussen het Wmo loket, en de vrijwilligersvacaturebank om vraag en aanbod aan elkaar te kunnen koppelen, van groot belang.

Instellen vrijwilligerspool

Aangezien vrijwilligers zich steeds minder willen binden, is het instellen van een vrijwilligerspool van belang, vooral voor vrijwilligers in de zorg. Een dergelijke pool kan de belasting van bepaalde zorgtaken (bijvoorbeeld klussendienst, boodschappendienst, tuinonderhoud, vervoer naar ziekenhuis) over meerdere personen verdelen, waarmee de continuïteit van deze werkzaamheden beter gewaarborgd is. De vrijwilligerscoördinator kan hierbij een belangrijke rol spelen.

Verdere deskundigheidsbevordering

Via uitbreiding van het huidige aanbod via de volwasseneneducatie wordt gestreefd naar bevordering van de deskundigheid van de vrijwilligers door een op maat gesneden

cursusaanbod aan te bieden. Probleem daarbij is de beoogde doelgroep daadwerkelijk te bereiken. Daartoe zal nauw overleg met instellingen worden gevoerd om nog beter in te kunnen spelen op de behoefte.

Stimuleren maatschappelijke stage

Als gesteld wil de rijksoverheid maatschappelijke stages stimuleren. Ook in het regeerakkoord 2006 - 2010 is de maatschappelijke stage als instrument opgenomen. Hiervoor zal tevens een landelijk budget beschikbaar komen. Om *maximaal rendement* te halen uit de maatschappelijke stage voor alle partijen moet voldoende tijd beschikbaar zijn voor voorbereiding en inbedding in het onderwijs (leerlingen en docenten) en de uitvoering en evaluatie (organisaties). Van belang is daarbij de kwaliteit van stageplaatsen en begeleiding te waarborgen. Zowel scholen als vrijwilligersorganisaties moeten zich flexibel opstellen en grenzenverleggend durven denken. De vrijwilligerscoördinator zou een centrale rol kunnen spelen op dit terrein. Voorwaarde is wel dat hierover sluitende afspraken worden gemaakt met de diverse belanghebbende partijen.

Afstemming WMO - WWB

Een eventuele afstemming tussen WMO en WWB in het kader van sociale activering als het gaat om vrijwilligersbeleid vindt nog niet (stelselmatig) plaats. Afhankelijk van het benodigde functieprofiel voor vrijwilligers liggen hier naar verwachting zeker kansen. Wel wordt gesteld dat deze doelgroep (veelal fase 3 en 4-cliënten) een stevige begeleiding nodig heeft en het best functioneert met duidelijke opdrachten. De kans dat een dergelijke maatregel in het kader van de sociale activering leidt tot een *permanente* uitstroom uit de WWB, wordt overigens gering geacht. Wel kan de betreffende doelgroep ervaring opdoen, waardoor hun positie ten opzichte van de arbeidsmarkt wordt versterkt. In regionaal verband (DSZW) zal dit verder worden uitgewerkt.

Creëren netwerken

Het is van belang dat de gemeente goed inzicht heeft in de bestaande netwerken bij de vrijwillige inzet. Passend bij de faciliterende rol van de gemeente willen wij kijken of we instellingen met elkaar in contact kunnen brengen. We willen als gemeente contact krijgen en houden met de bestaande netwerken en daar waar deze netwerken er niet zijn, het ontstaan er van stimuleren en ondersteunen. Initiatieven uit een dorp kunnen daarmee mogelijk ook worden ingevoerd in andere delen van onze gemeente.

Concreet betekent dit:

- Het organiseren van een bijeenkomst tussen de verschillende netwerken en de gemeente om zicht te houden op de vraag van deze netwerken.
- Zorgen voor een goede communicatie tussen de gemeenten en de netwerken, via gebruik van internet, lokale kranten, steunpunten, het Wmo loket, etc.

Eenmalige subsidies

Momenteel worden incidentele welzijnsculturele of ideële activiteit ondersteund via (veelal incidentele) (waarderings-)subsidies. Dit instrument zouden wij nog verder uit kunnen breiden op grond van nader uit te werken criteria.

Publiciteit en voorlichting

Vrijwilligers kunnen soms geconfronteerd worden met complexe wet- en regelgeving, bijvoorbeeld als het gaat om Arbo-regelgeving, Keuringsdienst van Waren, fiscaliteiten,

aansprakelijkheid etc. Wij zullen als gemeente via brochures dan wel berichtgeving in de 'Sawn Stjerren' op eenvoudige wijze de vrijwilligers(-organisaties) informeren over de meest relevante aspecten waar ze mee geconfronteerd kunnen worden.

Overige instrumenten

Voor de volgende instrumenten zal in overleg met de vrijwilligerscoördinator worden nagegaan of ze al dan niet van toegevoegde waarde zouden kunnen zijn:

- een vrijwilligerplatform/raad;
- professionele ondersteuning (bijvoorbeeld administratief of inhoudelijk).
- specifieke ondersteuning op het gebied van verzekeringen door het afsluiten van een collectieve verzekering op het gebied van aansprakelijkheid (WA);
- activiteiten om mensen met beperkingen zo mogelijk vrijwilligerswerk te laten doen
- initiatieven op het gebied van 'Jongeren klussen voor ouderen', waarbij bijvoorbeeld scholieren ouderen ondersteunen bij allerlei klusjes
- de zogenaamde Bijspringermethode, een systematische werkmethode om meer vrijwilligers te werven op dorps-, buurt- of wijkniveau. Ervaring hiermee is opgedaan bij gemeenten als Ooststellingwerf en Nieuwegein.

Als gekozen wordt voor deze instrumenten dan zal hiervoor een afzonderlijk voorstel worden gemaakt. Uiteraard dienen alle maatregelen te passen binnen een nog te definiëren budgettair kader.

4.2 Maatregelen regionaal diensten aanbod.

Naast bovengenoemde punten is het verder uitwerken van de regionale inzet belangrijk. De aanbevelingen voor het ontwikkelen van een regionaal diensten aanbod concentreren zich op 5 punten. Dit zijn:

- het bevorderen van samenwerking tussen lokale steunpunten mantelzorg en vrijwillige inzet door het aanstellen van een vrijwilligerscoördinator (zie echter toelichting hierna)
- Het inzetten van een vrijwilligersvacaturebank op regionaal niveau met lokale steunpunten als frontoffice en de vrijwilligersvacaturebank als backoffice (idem);
- Afstemming van subsidies en de deskundigheidsbevordering regionaal opzetten en lokaal uitvoeren.
- Afstemming en samenwerking tussen vrijwilligerswerk, mantelzorgers en professionele instellingen
- Bijeenbrengen van de benodigde financiën om op regionaal niveau het lokale niveau goed te kunnen ondersteunen.

Ter toelichting het volgende.

Bevorderen van samenwerking.

Vooralsnog zijn wij geen voorstander van het instellen van lokale steunpunten voor vrijwillige inzet. De toegevoegde waarde hiervan achten wij gelet op de gemeentelijke schaal niet groot. Een regionale vrijwilligerscoördinator in Middelseeverband achten wij als gesteld wel van toegevoegde waarde.

In Zuidwest Fryslân is in de gemeenten Gaasterlân-Sleat en Lemsterland overigens wel ervaring opgedaan met het opzetten van een lokaal steunpunt. Ook zijn ervaringen opgedaan in de Wmo-pilot Zuidwest Fryslân waar gewerkt wordt met vrijwilligers

verbonden aan sociale netwerken op buurt- en dorpsniveau en zijn ervaringen opgedaan met de Bijspringer in gemeente Ooststellingwerf. Hier komt ook de link met het opzetten van lokale steunpunten vrijwillige inzet, of coördinatiepunt vrijwillige inzet, naar voren. Het regionaal ondersteunen van deze lokale steunpunten versterkt het aanbod, vergroot de mogelijkheden van de lokale steunpunten en zorgt voor uitwisseling van ervaringen. Mocht echter uit een evaluatie blijken dat er toch behoefte blijkt te zijn aan een lokaal steunpunt, dan kan het beleid ter zake eventueel worden aangepast.

Afstemming van subsidies en de deskundigheidsbevordering regionaal opzetten en lokaal uitvoeren.

De steunpunten mantelzorg en vrijwillige inzet krijgen te maken met een toenemende vraag naar financiën en deskundigheidsbevordering, zo blijkt uit het onderzoek dat de provincie uitvoerde. Inventarisatie op gemeentelijk niveau is noodzakelijk om helder te maken waarvoor gelden worden ingezet. Het gaat hierbij om subsidieregelingen voor vrijwilligersactiviteiten, vrijwilligersorganisaties en mantelzorgorganisaties. Naast het eenduidig maken van subsidiemogelijkheden is ook een regionale aanpak van deskundigheidsbevordering winst. Alleen al het samenbrengen van kennis en ervaring op het gebied van deskundigheidsbevordering is winst. Ontwikkelen van nieuwe vormen en inhouden is gemakkelijker aan te pakken op regionaal niveau en lokaal kan hiervan in de uitvoering gebruik worden gemaakt. Daarnaast kunnen gemeenten ook samenwerken in het vereenvoudigen van regelgeving, het opzetten van regionaal accommodatiebeleid, het regionaal samenwerken met externe partners etc. Dit alles vergt coördinatie, zeker in de beginfase.

Samengevat betekent dit:

- Maak als gemeenten afspraken over het vereenvoudigen van regelgeving voor vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties.
- Maak als gemeenten afspraken over beleidszaken waar vrijwilligersorganisaties mee te maken hebben door deze op elkaar af te stemmen, te versimpelen en toegankelijker te maken zoals subsidiebeleid, accommodatiebeleid.
- Pak deskundigheidsbevordering regionaal op en maak hier lokaal gebruik van;
- Betrek bestaande professionele en vrijwilligersorganisaties bij het uitvoeren en opzetten van deskundigheidsbevordering.

Afstemming en samenwerking tussen vrijwilligerswerk, mantelzorgers en professionele instellingen.

Voor vrijwilligers - en ook mantelzorgers - zijn professionele organisaties en instellingen niet altijd even toegankelijk. Toch zijn voor veel van deze organisaties en instellingen de vrijwilligers van levensbelang. Het is zaak om de koppeling tussen professionals en vrijwilligers te bevorderen. Samenwerking kan voor alle partijen meerwaarde opleveren. Steunpunten mantelzorg en vrijwillige inzet spelen op lokaal niveau een cruciale rol bij het tot stand brengen van beide. Van de steunpunten mag verwacht worden dat zij een goed beeld hebben van de sociale kaart in de eigen gemeente. Op regionaal niveau is van de vrijwilligerscoördinator te verwachten dat deze een belangrijke rol inneemt bij het initiëren van nieuwe samenwerkingsverbanden en het ondersteunen van de steunpunten bij het tot stand brengen van afstemming en het creëren van nieuwe samenwerkingsverbanden.

Samengevat betekent dit:

- Laat de vrijwilligerscoördinator voortouw nemen in het organiseren van overleg en samenwerking op regionaal niveau en lokaal niveau tussen professionele instellingen en de steunpunten.

- Maak samenwerken tussen professionele instellingen en vrijwilligersorganisaties aantrekkelijk door als gemeente te faciliteren door ondersteuning van de vrijwilligers, het gebruik maken van een vrijwilligersvacaturebank, het bemensen van steunpunten, het op peil houden van het netwerk en de sociale kaart.

Bijeenbrengen van de benodigde financiën om op regionaal niveau het lokale niveau goed te kunnen ondersteunen.

Belangrijk voor het slagen van bovenstaande is het verkrijgen van de noodzakelijke gelden. Naast het feit dat gemeenten hun eigen middelen in beeld brengen, hebben vanaf 2008 de gemeenten de beschikking over de voormalige CVTM gelden. Voor de gemeenten in NW Fryslân gaat het in totaal om ruim € 110.000, waarvan voor onze gemeente ruim € 11.000. Het is aan te bevelen de gelden die vanuit de voormalige CVTM-regeling beschikbaar komen in te zetten voor de steunpunten mantelzorg en vrijwillige inzet.

Samengevat betekent dit:

- Breng op gemeentelijk niveau de beschikbare middelen in beeld.
- Maak helder wat op lokaal niveau wordt ingezet en wat op regionaal niveau .
- Zet de CVTM-middelen grotendeels lokaal in met uitzondering van de regionale vrijwilligerscoördinator en uitgaven voor deskundigheidsbevordering.

5 FINANCIËN

5.1 Kosten

De kosten van de voorgestelde maatregelen zijn als volgt weer te geven:

Maatregel		Kosten
Omtinker:		
- formatiekosten 24 uur per week		42.000
- overheadkosten		5.000
		47.000
Mantelzorg:		
Ontwikkelen foldermateriaal e.d.		1.000
Uitvoeren burgertevredenheidonderzoek 2009 (totaal € 3.000, per jaar € 1.500)		1.500
Dag van de mantelzorg		1.500
Deskundigheidsbevordering		1.500
Subsidiëring lokale initiatieven		3.500.
		9.000
Vrijwilligerswerk:		
Vrijwilligers/mantelzorgcoördinator 12 uur per week		25.000
Budget voor inventarisatie en onderzoeken (nulmeting)		2.000
Incidentele beloning vrijwilligers		1.000
Publiciteit en voorlichting		500
Stimuleren maatschappelijke stage		Pm
Onderzoek overige instrumenten		Pm
		28.500
Totaal		84.500

5.2 Dekking

Dekking van deze kosten kan als volgt worden gevonden:

	v.a. 2009
Beschikbaar bedrag in begroting WMO	150.000
Vervallen formatiekosten huidig ouderenadviseur	35.000
Totaal	185.000
Af: kosten	84.500
claims	15.000
Resteert	85.500